

Aan de Minister van Financiën
de heer mr. W.B. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum
17 mei 2018

Ons kenmerk
z2018-1050

Uw brief van
17 januari 2018

Contactpersoon

Uw kenmerk
2017-0000212609

Onderwerp

Adviesaanvraag wetswijziging gegevensuitwisseling BFT en de AFM

Geachte heer Hoekstra,

Bij brief van 17 januari 2018 heeft u de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gevraagd op grond van het bepaalde in artikel 51, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te adviseren over een wijziging van de Wet ter voorkoming van witwassen en de financiering van terrorisme op grond waarvan het Bureau Financieel Toezicht (BFT) en de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) gegevens kunnen uitwisselen (hierna: het conceptwetsvoorstel).

Op 8 maart 2018 ontving de AP een aangepaste versie van de Memorie van toelichting (MvT) en een Privacy Impact Assessment (PIA).

Achtergrond conceptwetsvoorstel

Op dit moment zien twee toezichthouders vanuit verschillende wettelijke kaders toe op de integriteit van accountants(organisaties):

- de AFM ziet op grond van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) toe op de verplichtingen op grond van die wet, waaronder de integere en beheerste bedrijfsvoering en de zorgplicht. De AFM toetst tevens de betrouwbaarheid en in de toekomst mogelijk ook¹ de geschiktheid van beleidsbepalers² ;
- het BFT ziet op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (Wwft) toe op de naleving van de verplichtingen die deze wet oplegt aan accountants(organisaties), zoals het

¹ Zie Kamerstuk 34 677.

² Dit zijn de feitelijke leidinggevendenden van accountantsorganisaties (MvT, p.2).

Datum
17 mei 2018

Ons kenmerk
z2018-1050

verrichten van cliëntenonderzoek en het melden van ongebruikelijke transacties bij cliënten van accountants(organisaties).

Het toezicht op de integriteit van accountants(organisaties) door BFT en AFM ligt in elkaars verlengde. Geconstateerde overtredingen van de Wwft of andere integriteitssignalen bekend bij het BFT zijn een belangrijke indicatie voor naleving van de verplichtingen uit de Wta. De AFM kan op dit moment geen informatie verkrijgen van het BFT over de naleving van de Wwft door vergunninghoudende accountantsorganisaties en aan hen verbonden of bij hen werkzame externe accountants en belastingadviseurs, omdat voor het BFT op grond van de Wwft een geheimhoudingsplicht geldt. De AFM kan daardoor in haar toezicht bijvoorbeeld niet volledig constateren of bij een incident passende maatregelen zijn genomen (zie artikel 21 Wta en artikel 32 Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta)), zoals het melden van een ongebruikelijke transactie op grond van de Wwft. Daarnaast is de AFM niet direct op de hoogte als tegen haar vergunninghouders maatregelen zijn genomen vanwege overtredingen van de Wwft. Deze overtredingen kunnen namelijk tegelijkertijd wijzen op gebreken in de naleving van verplichtingen uit de Wta, zoals de beheerste en integere bedrijfsvoering of zorgplicht. Voor een effectief toezicht is deze informatie noodzakelijk.

Inhoud conceptwetsvoorstel

Op grond van het nieuwe artikel 22a Wwft is het BFT bevoegd om toezichtvertrouwelijke informatie aan de AFM te verstrekken ten behoeve van uitoefening van haar Wta-toezichttaak. Het gaat hier om een beperkte bevoegdheid tot gegevensdeling. Zo kan de verstrekking door het BFT slechts zien op gegevens en inlichtingen over degenen genoemd in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 11° of 23°, Wwft voor zover deze inlichtingen dienstig zijn voor de taak van de AFM. In de praktijk betreft dit informatie over de op grond van de Wta vergunninghoudende accountantsorganisaties, externe accountants of accountants-administratieconsulenten werkzaam bij of verbonden aan deze accountantsorganisaties en belastingadviseurs werkzaam bij deze accountantsorganisaties, en niet op andere accountantskantoren zonder vergunning van de AFM of op de andere beroepsgroepen die onder het BFT-toezicht vallen.

Daarnaast geldt voor de gegevensverstrekking een aantal voorwaarden: het tweede lid van artikel 22a Wwft verklaart artikel 22, tweede tot en met vierde lid, Wwft van overeenkomstige toepassing. Op de verstrekking zijn hiermee dezelfde voorwaarden van toepassing als op gegevensuitwisseling tussen Wwft-toezichthouders onderling. Dat betekent bijvoorbeeld dat het BFT alleen informatie mag verstrekken als het doel waarvoor die gegevens worden verstrekt, voldoende bepaald is en als de geheimhouding van die gegevens door de AFM voldoende gewaarborgd is.

Aard van de gegevensuitwisseling

De informatie die AFM met de voorgestelde uitwisseling kan ontvangen ziet op (de volledigheid van) Wwft-meldingen en naleving van de cliëntonderzoeksverplichtingen uit de Wwft, het doen van Wwft-melding door accountants(organisaties), de betrouwbaarheid (en geschiktheid)³ in het kader van de Wta

³ Zie noot 1.

Datum
17 mei 2018

Ons kenmerk
z2018-1050

van een beleidsbepaler van een accountantsorganisatie, integriteitsignalen en de opgelegde bestuurlijke, strafrechtelijke en tuchtrechtelijke maatregelen aan accountantsorganisaties.⁴

Bij de uitwisseling van de informatie is dataminimalisatie het uitgangspunt: alleen noodzakelijke informatie wordt verstrekt. Bij een aanvraag van de AFM betekent dit dat het BFT grotendeels zal kunnen volstaan met een reactie in de vorm van een categorisering en niet de daadwerkelijke gegevens hoeft te verstrekken. In de gevallen dat het BFT op eigen initiatief informatie verstrekt, gaat het om maatregelen of indicaties waardoor (ernstige) twijfels bestaan over de betrouwbaarheid of geschiktheid van een beleidsbepaler of naleving van de verplichtingen uit de Wta door accountants(organisaties). Ook daarbij zal alleen de noodzakelijke informatie worden verstrekt.⁵

Beoordeling

Noodzaak

Geconstateerde overtredingen van de Wwft of andere integriteitssignalen bekend bij het BFT zijn een belangrijke indicatie voor naleving van de verplichtingen uit de Wta. De AFM kan op dit moment geen informatie verkrijgen van het BFT over de naleving van de Wwft door accountants(organisaties), omdat voor het BFT op grond van de Wwft een geheimhoudingsplicht geldt. Gebleken is dat het geheimhoudingsregime van de Wwft effectief Wta-toezicht in de weg kan staan.⁶

Alleen persoonsgegevens van (bepaalde)accountants

De beoogde informatieverstrekking is beperkt tot accountants(organisaties) die op grond van Wta onder het toezicht van AFM vallen. Deze toezichtinformatie kan in bepaalde gevallen persoonsgegevens betreffen, namelijk als de naam van de organisatie is verbonden is aan een persoonsnaam of bij uitwisseling van gegevens van beleidsbepalers bij een accountantsorganisatie.

Waarborgen

Voor de gegevensverstrekking geldt een aantal voorwaarden: het tweede lid van artikel 22a Wwft verklaart artikel 22, tweede tot en met vierde lid, Wwft van overeenkomstige toepassing. Dit betekent onder andere dat het BFT alleen informatie mag verstrekken als het doel waarvoor die gegevens worden verstrekt, voldoende bepaald is en als de geheimhouding van die gegevens door de AFM voldoende gewaarborgd is.⁷ Voor wat betreft de geheimhouding zullen het BFT en de AFM afspraken over informatieverstrekking in een samenwerkingsprotocol neerleggen.⁸

⁴ PIA, p. 3.

⁵ PIA, p. 7.

⁶ MvT, p. 3.

⁷ De Wta kent een gesloten geheimhoudingsregime, waarbij het verboden is voor de AFM om van vertrouwelijke gegevens of inlichtingen verder of anders gebruik te maken of daaraan verder of anders bekendheid te geven dan voor de uitvoering van haar taak of op basis van de Wta noodzakelijk is (art. 63a, eerste lid). Uitzonderingen hierop zijn expliciet bij wet geregeld, veelal gepaard met een instemmingscriterium (in het voorliggende geval door het BFT), doelbinding en/of noodzakelijkheidscriterium.

⁸ MvT, p 8-9.

Datum

17 mei 2018

Ons kenmerk

z2018-1050

Dataminimalisatie

Bij de uitwisseling van informatie is dataminimalisatie het uitgangspunt: alleen noodzakelijke informatie wordt verstrekt.

Conclusie

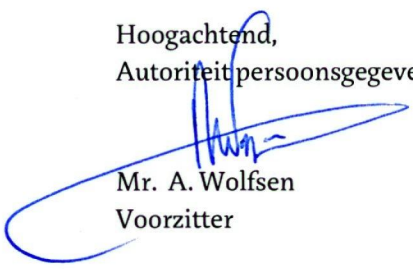
Als bij het delen van toezichtsinformatie persoonsgegevens worden verwerkt, vormt dat in het algemeen steeds een – min of meer - substantiële inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. In dit geval wordt dit echter gerechtvaardigd door de noodzaak van effectief toezicht door de AFM.

De beoogde verwerking betreft een minimale en noodzakelijke gegevensuitwisseling omkleed met de nodige waarborgen. Daarom heeft de AP geen inhoudelijke opmerkingen over het conceptwetsvoorstel.

Dictum

Het voorstel geeft de AP geen aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen.

Hoogachtend,
Autoriteit persoonsgegevens,

Mr. A. Wolfsen
Voorzitter